

Procediments Elaboració d'un petit treball de recerca

Com hem vist en cursos anteriors, els historiadors utilitzen les fonts històriques per reconstruir el passat. Les **fonts històriques** poden ser de tipus molt divers, però les més utilitzades són els documents escrits de tota mena. Ara bé, quan la recerca es fa d'un període relativament proper (65 anys o més recent), els historiadors poden utilitzar, a més de la documentació escrita, els testimonis orals dels supervivents del període. Això es denomina **història oral**. Els testimonis poden ser dels grans protagonistes (dirigents polítics i sindicals, líders populars...), però també dels homes i les dones que no van tenir cap protagonisme especial, però que van viure i patir els fets i els períodes que estudien els historiadors.

L'estudi del franquisme pot ser un episodi històric molt útil per iniciar una petita recerca, perquè la memòria és encara relativament recent i es poden utilitzar tota mena de fonts històriques.

Et proposem fer una recerca sobre com es va viure durant el franquisme a la teva localitat. Ho pots fer des d'un punt de vista general, o bé sobre un aspecte concret (com funcionaven les institucions, com era l'escola, com va ser la repressió, quines eren les condicions de vida i de treball quotidianes, les festes...). D'altra banda, pots abastar tot el període franquista o bé centrar-te en uns anys en concret.

Un cop tinguis clars els objectius de recerca, caldrà començar la fase d'obtenció de la informació. Per fer-ho, hauràs d'actuar com els historiadors professionals i seguir una metodologia:

1. Documentar-te sobre el període objecte d'estudi. Això vol dir llegir la bibliografia bàsica sobre el franquisme i,

si n'hi ha, la que fa referència a la teva localitat. El professor o la professora t'orientarà sobre quins llibres o articles cal que llegeixis.

2. Llegir i analitzar les fonts escrites que es conserven (periòdics, documents oficials, cartes...) sobre el tema en el qual t'interessa centrar la recerca. En aquest sentit, hauries de consultar els arxius i hemeroteques de la localitat, si n'hi ha. També és possible que puguis accedir a alguna documentació a través de familiars, veïns, entitats...
3. Recerca de material gràfic: cartells propagandístics, fotografies, petites filmacions familiars...
4. Recerca d'objectes de la vida quotidiana del període estudiat: cartilles de racionament, carnets d'entitats de l'època, programes de les festes majors, programes de cinema o teatre, monedes...
5. Testimonis orals. Caldrà entrevistar-los a partir d'un qüestionari elaborat amb anterioritat. Perquè sigui útil caldrà que facis un nombre considerable d'entrevistes i, a més, caldrà que siguin a persones d'ideologies diverses, per tal d'obtenir una visió contrastada. No t'oblidis d'enregistrar les converses i datar-les.

Un cop disposis de la informació suficient, caldrà que, amb un esperit crític, analitzis tota la documentació recollida i redactis les teves conclusions, en forma de treball. És important que primer en construeixis un esquema complet. Recorda que tot treball ha de complir unes condicions bàsiques: coherència, claredat i ordre expositiu, llenguatge formal i adequat, presentació correcta...

Pensar-ne més

Els documentals dels anys del franquisme: *Los años del NO-DO*

El NO-DO (acrònim de *Noticiarios y Documentales*), era un noticiari setmanal del règim dictatorial franquista que precedia obligatòriament les pel·lícules en els cinemes des del 1942 fins al 1976. Tot i que la intenció dels reportatges era laudatòria envers el dictador i el seu règim, contenen moltes referències a la vida social i cultural de l'època.

Fitxa tècnica:

Títol: *Los años del NO-DO*

Suport: 10 DVD

Àmbit cronològic: 1939-1977

Director: Xavier Gassió

Historiadors: Rafael Abella, Gabriel Cardona i Javier Paredes

Fons documentals: Filmoteca Nacional, Archivo NO-DO, Centro de Documentación de TVE i Archivo Sonoro de RNE

Producció: Planeta de Agostini, Divisa, TVE